20/11/2020

«Ζωγράφοι και εργαστήρια στη Μακεδονία και το Άγιον Όρος»

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Συνέδριο με θέμα «Ζωγράφοι και εργαστήρια στη Μακεδονία και το Άγιον Όρος (18ος-αρχές 20ού αι.)» διοργανώνει διαδικτυακά, το Σάββατο 21 Νοεμβρίου 2020, το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού.

Πέρα από το επιστημονικό ενδιαφέρον για το ειδικό κοινό, τους ερευνητές και τους ειδικούς επιστήμονες **το θέμα του συνεδρίου αφορά και το ευρύτερο κοινό**, όπως εξηγεί στο Αθηναϊκό-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων η προϊσταμένη του Μουσείου Αγαθονίκη Τσιλιπάκου, καθώς εντάσσεται στις δράσεις εκείνες που αναπτύσσουν και δημιουργούν τη «συλλογική» ή «πολιτισμική» μνήμη, ως προς την κοινή αντίληψη του παρελθόντος που μοιραζόμαστε, καταπολεμώντας παράλληλα τη λήθη.

«Το “πισωγύρισμα” στον χρόνο μας βοηθά να γνωρίσουμε καλύτερα την πολιτιστική μας κληρονομιά. Μας οδηγεί στην αυτογνωσία, στην κατανόηση του

κόσμου, στη δημιουργία ενός συνεκτικού ιστού που μας συνδέει τόσο με τον πολιτισμό που δημιουργήθηκε στον τόπο μας όσο και με την απήχηση που είχε αυτός ο πολιτισμός ευρύτερα, βοηθώντας παράλληλα να γίνουμε και πολίτες του κόσμου. Μας βοηθά να δούμε το παρελθόν με κριτική ματιά και να πορευτούμε αναλόγως εξελισσόμενοι στο παρόν», επισημαίνει η κ. Τσιλιπάκου.

Το συνέδριο πραγματοποιείται στο πλαίσιο της περιοδικής έκθεσης υπό τον τίτλο «Δύο Συλλογές σμίγουν» με αφορμή τον μακροχρόνιο δανεισμό προς χρήση 109 εικόνων και ιερών κειμηλίων (109) της Δημοτικής Πινακοθήκης Θεσσαλονίκης από τον Δήμο Θεσσαλονίκης στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού.

Στόχος του συνεδρίου είναι η περαιτέρω διερεύνηση ζητημάτων που αφορούν τη μεταβυζαντινή εκκλησιαστική ορθόδοξη ζωγραφική του 18ου, 19ου και αρχών 20ου αι. έως και την απελευθέρωση στην οθωμανοκρατούμενη ελληνική επικράτεια και ειδικότερα στη Μακεδονία, τη Θεσσαλονίκη και το Άγιο Όρος. Θα εξεταστούν ζητήματα που αφορούν την τέχνη, τεχνική και τεχνοτροπία των εικόνων και των έργων μνημειακής ζωγραφικής, τα εργαστήρια και τους μεμονωμένους επώνυμους και ανώνυμους ζωγράφους που εδρεύουν ή δρουν σε αυτές τις περιοχές, τις μετακινήσεις των ζωγράφων και των συνεργείων και τα δίκτυα επικοινωνίας.

Όπως σημειώνει η κ. Τσιλιπάκου, «ο αριθμός των ζωγράφων, ανώνυμων και επώνυμων, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους προέρχονταν από τη Μακεδονία και την Ήπειρο πολλαπλασιαζόταν με εντυπωσιακούς ρυθμούς, ιδιαίτερα μετά τα μέσα του 18ου αι., καθώς λόγω της μεγάλης ζήτησης με την επισκευή και ανοικοδόμηση ή ίδρυση ναών στις οθωμανοκρατούμενες περιοχές εισάγονταν περισσότεροι στο επάγγελμα. Μετακινούνταν σε όλον το τότε γνωστό ορθόδοξο κόσμο καθώς και στις ακμάζουσες ελληνικές κοινότητες/παροικίες προς αναζήτηση εργασίας ή μετά από πρόσκληση λαϊκών ή εκκλησιαστικών αρχόντων». Καθοριστικό ρόλο, ιδιαίτερα τον 19ο αι., διαδραματίζει το Άγιο Όρος ως κέντρο της Ορθοδοξίας και της θρησκευτικής ορθόδοξης τέχνης που παρείχε δόκιμα πρότυπα αλλά και η Θεσσαλονίκη με την ιδιαίτερη καλλιτεχνική παράδοση από τους βυζαντινούς ακόμη χρόνους, ως τόπος εκπαίδευσης και εργασίας.

«Γνωρίζουμε καλύτερα τα όρια και τις αντοχές μας»

Το κάλεσμα για το συνέδριο έγινε στις αρχές του 2020 και όλο αυτό το διάστημα προετοιμάζεται συνδυάζοντας το διαδικτυακό και το διά ζώσης με δυνατότητα ευελιξίας ανάλογα με τα μέτρα που θα ίσχυαν την ημέρα διεξαγωγής του. Η υγειονομική κατάσταση στη Θεσσαλονίκη επιβάλλει τη διαδικτυακή διεξαγωγή του συνεδρίου, ωστόσο έχει προχωρήσει κανονικά ο σχεδιασμός του τεύχους του

προγράμματος και των περιλήψεων, το οποίο θα εκδοθεί και συμβατικά ώστε να διατεθεί, όπως πάντα, σε επιστημονικούς, ακαδημαϊκούς, πολιτιστικούς φορείς και βιβλιοθήκες.

Σύμφωνα με την κ. Τσιλιπάκου τα ελληνικά δημόσια μουσεία έχουν αρχίσει την τελευταία δεκαετία, και πριν από την πανδημία, να συμπορεύονται με τις τεχνολογικές εξελίξεις και να επωφελούνται από τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν για να βελτιώσουν τη μουσειακή επίσκεψη – εμπειρία και να προσελκύσουν περισσότερο κοινό τόσο διαδικτυακό όσο και συμβατικό. «Το πλεονέκτημα των διαδικτυακών δράσεων είναι η μεγαλύτερη προσβασιμότητα, μέσω της εκμηδένισης και της απόστασης, η μείωση δαπανών, η προσέλκυση και ευρύτερου κοινού και ειδικότερα των νεαρότερων ηλικιών», εξηγεί και υπογραμμίζει ότι «οι περίοδοι κρίσης εκτός από τα σοβαρά μειονεκτήματα και προβλήματα που δημιουργούν προσφέρουν τη δυνατότητα να γνωρίσουμε καλύτερα τα όρια και τις αντοχές μας, να δοκιμάσουμε την ετοιμότητα και προσαρμοστικότητά μας, καθώς γινόμαστε περισσότερο εφευρετικοί ώστε να αντιμετωπίσουμε τις νέες προκλήσεις».

Το συνέδριο θα διεξαχθεί ηλεκτρονικά https://zoom.us/j/95632941921?pwd=UWpjQ0svY05UYVhLVUZNbjVCMFhUdz09, το Σάββατο 21 Νοεμβρίου 2020, 09:00-15:00.